

ספרי' — אוצר החסידים — יובאוויטש

קובץ
שלשלת האור

שער
עשרים וחמשה

היכל
שלישי

מאמר
מי כהי אלקינו
בכל קראינו אליו

•

מכ"ק אדמו"ר הזקן
הרב רבי שניאור זלמן מליאדי
(בעל התניא והשו"ע)
וצוקלה"ה נבג"מ זי"ע

יוצא לאור בפעם הראשונה מכתב יד

על ידי מערכת
"אוצר החסידים"

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות ושמונה לבריאה

MAAMOR
MI KASHEM ELOKEINU BECHOL KOR'EINU EILOV

Copyright © 2018

by

Kehot Publication Society

770 Eastern Parkway / Brooklyn, New York 11213

(718) 774-4000 / FAX (718) 774-2718

editor@kehot.com

Orders Department:

291 Kingston Avenue / Brooklyn, New York 11213

(718) 778-0226 / FAX (718) 778-4148

www.kehot.com

All rights reserved.

The Kehot logo is a trademark of Merkos L'Inyonei Chinuch.

Printed in the United States of America

פתח דבר

לקראת כ"ד טבת הבעל"ט, יום ההילולא של אדמו"ר הזקן, הננו מו"ל מאמר ד"ה „מי כה' אלקינו בכל קראינו אליו" מאת כ"ק אדמו"ר הזקן.

המאמר נדפס כאן בפעם הראשונה, מכתב-יד מעתיק מספר 25*, והוא כתב-יד הכולל מאמרי אדמו"ר הזקן, מתקופת לאזניא (המאמרים שדרש אדמו"ר הזקן משנת תקנ"ג עד שנת תקס"א).

לתועלת הלומדים ומעיינים הוספנו בשולי הגליון מראי מקומות וציונים, ובראש הקונטרס – פאקסימיליא.

*

הקונטרס נערך על ידי הרה"ת ר' גבריאל שי' שפירא.

מערכת „אוצר החסידים"

כ"ד טבת, תשע"ח
ברוקלין, נ.י.

(* תכריך כת"י זה, נתקבל לאחרונה לספריית אגודת חסידי חב"ד, ע"י הרה"ח ר' ארי'ה קאלטמאן לע"נ אביו ר' יוסף בנימין בן ר' מנשה הי"ד.

הגלגל יפיר גלגולות רצואו היל הנאה גרוה וברא והכרה גו
נ"ך נקבת מונקיש רב"ל נקבת מונקיש או טוב וברא גמל"כ ברא
נקבת מונקיש או יתקיש הטוב בקרבן רב"ל על כו מורה בקרי
במנוח המנוח המלה נגה חזק לחזקתו הלא אמרתי מן המלה
אונקיש בלתי בקח ענין בקב גמל מופק מחתימת החמ"א
קמ"ו וברא וכן ע"י המלה גמל"כ לחזקתו בקח"ל קמ"ו בקרבן
גמל אהוה יתב בקרבן (אמן) בא קמ"ו וברא וע"ל חזקת המלה
בא"ז כ"ו לסובבים הקולש לזמן השוח אגרימ"ל הוא בחול החתום
השוח ליהל המ"ח מלאה בהתבוננות הגבר מן מור"ק אהכ"ה
על ברין וברא וע"ל ההתבוננות הוא בקמ"ו ברעיה למחשבות
סבר ההסתכלות ויב"ל הקולש והמאמרים וכו' רב"ל וכל רב"ל
הלמים אף גמל"כ קמ"ו בחול קמ"ו בקמ"ו אהוה גמל"כ קמ"ו
המנוח מ"ו או"ל אב"ל מורה מורה רב"ל כמ"ו אה"כ
אב"ל קמ"ו ורב"ל וכל גמ"ל חכמ"ל וכו' מלה ממש בקמ"ו וכו'
המ"ל למ"ו או קמ"ו גמ"ל חכמ"ל בכה תמה בל"ל א"ל ממש רב"ל
אמ"ל ה' ויג"ל ה' ויג"ל ה' וכו' רב"ל בזה"ל מורה מ"ו עמ"ל
מ"ו מ"ו בחול קמ"ו דמ"ל א"ל מ"ל כי ה"ל חמ"ל חכמ"ל
מ"ו חמ"ל א"ל מ"ל מ"ל חכמ"ל חכמ"ל כ"ו מ"ו ור"ל וכו'
כ"ו א"ל מ"ל חמ"ל חכמ"ל חכמ"ל חכמ"ל חכמ"ל חכמ"ל
וכ"ל חכמ"ל

כי מי כה' אלקינו² בכל קראינו אליו, אליו ולא למדותיו, אם ישים אליו לבו רוחו ונשמתו אליו יאסוף. להבין זה, הנה כתיב ובו³ תדבקון, לכאורה אינו מובן, כי דביקות אינו שייך אלא בדבר המושג ומובן כמו למשל אדם הדבוק וכרוך אחר חברו נמשך הדביקות מחמת איזה טעם ודעת המושג ומובן משא"כ בו דלית⁴ מחשבה תפיסא בי' וכו' איך שייך דביקות, ועוד דנראה כסתרי אהדדי לפי דרשת רז"ל וכי' אפשר לדבקה בו אלא הדבק במדותיו ושם נאמר אליו ולא למדותיו. אך ביאור הענין דלית מחשבה תפיסא בי' אבל למעלה ממחשבה תפיסא וכו' דהיינו רעותא⁵ דלבא שהוא הרצון שלמעלה מהמחשבה כי דרך כלל נקרא השכל בשם מחשבה והרצון למעלה מהשכל.

ולהבין הענין, הנה כתיב נעשה⁶ נא עליית קיר קטנה מטה שולחן כסא ומנורה ופי' בווה"ק⁷ שהם ד' תיקוני שכינתא והם נגד ד' עולמות אבי"ע ועל דרך זה הולך וסובב סדר התפלה עדיי ברוך שאמר עולם העשי' ומשם עד יוצר אור עולם היצירה ומשם עד שמונה עשרה עולם הבריאה ושמונה עשרה עולם האצילות. ולהבין מהו התיקון בעולם העשי' שעד ברוך שאמר ופי' הברכות שלא⁸ עשני גוי ועבד ואשה וכו' כי איך שייך בכל יום לברך ברכות הללו. דהנה יש שני עומקים עומק⁹ טוב ועומק רע וקליפת נוגה מעורב טוב ורע ונפשות אומות

(5) ובו תדבקון: פ' ראה יג, ה.
 (6) דלית מחשבה תפיסא בי': ראה תקו"ז בהקדמה (יז, א).
 (7) וכי אפשר לדבקה: ראה ספרי דברים יא, כה. סוטה יד, א. כתובות קיא, ב. תנחומא מטות א. ויק"ר פכ"ה, ג.
 (8) רעותא דלבא: ראה זח"ג רפט, ב: דלא אתידע ולא אשתמודע כו' אלא ברעותא דלבא.
 (9) נעשה נא עליית קיר קטנה: מלכים ב ד, י. וראה מאמרי אדה"ז נביאים ע' יט.
 (10) בווה"ק שהם ד' תיקוני שכינתא: ראה זח"ב קלג, א. מאמרי אדהאמ"צ דברים ח"ב ע' תח ואילך. תוי"ח וארא ח"א עד, סע"ב, וש"נ.
 (11) עד ברוך שאמר עולם העשי': פע"ח ש"ו פ"א. מ"ח מס' תפלת העשי' ומס' תפלת היצי' רפ"א.
 (12) שלא עשני גוי ועבד ואשה: ברכת השחר.
 (13) עומק טוב ועומק רע: ראה ס"י פ"א מ"ה.

(1) כי מי כה' אלקינו: המאמר נדפס כאן מכת"י מס' 25 (מג, א). וניכר מהסגנון שהוא מהדרושים שנאמרו מאדה"ז בלאזניא (ראה "סקירה כללית" בספר מאמרי אדה"ז הקצרים ע' תקפט ואילך).
 וראה גם עוד מאמרים בהתחלה זו – בסידור עם דא"ח פה, ב. סה"מ תקס"ו ח"א ע' כז. אמרי בינה פתח השער פט"ז (יא, ג) ואילך. אוה"ת ואתחנן ע' שעו ואילך וע' שצ ואילך. דרך מצותיך להצ"צ שרש מצות התפלה פ"ו ואילך (דרמ"צ קיז, א).
 (2) כי מי כה' אלקינו: ואתחנן ד, ז – כי מי גוי גדול אשר לו אלקים קרובים אליו – כה' אלקינו בכל קראינו אליו.
 (3) אליו ולא למדותיו: ספרי – הובא בפרדס שער לב (שער הכוונות) פ"ב. סהמ"צ להצ"צ קיז, א-ב. וראה בהנסמן במאמרי אדהאמ"צ נ"ך ע' לד.
 (4) אם ישים אליו לבו: איוב לד, יד.

העולם המה מעומק רע שהוא רע בעצם ונפש הבהמית שבישראל הוא מטוב שבנוגה דהיינו שהרע אינו בעצם וד"ל, ולכן גט¹⁴ מעושה כשר וכופין¹⁵ אותו עד שיאמר רוצה אני וד"ל, וכן האומר¹⁶ סלע זו לצדקה בשביל שיחי' בני הרי זה צדיק גמור אע"ג דזהו בחי' לגרמי' אמנם אינה בעצם וד"ל.

והנה זה¹⁷ לעומת זה עשה אלקים שכמו שיש בסטרא דקדושה עשר ספירות כך יש בלעומת זה יו"ד¹⁸ כתרין דמסאבותא בחי' עומק רע שכל הרעות ועובדין בישין נשפעות משם ע"י ז'¹⁹ היכלות הטומאה. ולכן יכול להיות בכל נפש מישראל בחינה המקלקלתו מיום א' למחרתו כי ידע אינש בנפשו כל היום כמה מחשבות ורצוניות והתפעלות וכו' אשר עברו בקרבו אשר המה מושפעים מסטרא אחרא רחמנא ליצלן. ולזה תקנו קריאת שמע שעל המטה להכרית החיצונים כמ"ש רוממות²⁰ אל בגרונם וחרב פיפיות בידם, כל²¹ גוים סבבוני וכו' בשם ד' כי אמילם סבבוני בחי' מקיפים כמ"ש כ"ב ברע הוא בחי' מקיפים וד"ל, ולזה ארז"ל אפילו²³ תלמיד חכם צריך לומר חד פסוקי דרחמי בידך²⁴ אפקיד רוחי פדית אותי ה' אל אמת בידך דוקא היינו עקירת הרצון ממקיפים דסטרא אחרא דהיינו להיות ממארי²⁵ דחושבנא לכל המחשבה דבור ומעשה שעברו עליו כל היום כולו שהיו מושפעות מזי"ן היכלות הטומאה ויתמרמר מאוד על זה ולב נשבר וכו' וכמ"ש זבחי²⁶ אלקים וכו', וכלי ריקן מחזיק למחרתו בהתבוננות קלה יהי' מוכנע לפני המקום ולבו תשבר בקרבו מחמת הרשימו דקריאת שמע שעל המטה.

וזהו שאמרו רז"ל אין²⁷ עומדין להתפלל אלא מתוך כובד ראש פי' רש"י הכנעה וד"ל, כי הנה הגם שכוונת רז"ל על תפילת שמונה עשרה כאמרם להתפלל אמנם לא יכול לבוא לבחי' ביטול האמיתי שבשמונה עשרה שהוא בחי' אצילות אלא מתוך כובד ראש מתוך דוקא וד"ל, משא"כ בלא קריאת שמע שעל המטה יכול להיות שתשקע ח"ו נפשו בהיכלות הנ"ל או פן תדבק בו נשמת גוי או עבד או אשה שהמה קליפות נוגה דבי"ע כמ"ש בזוה"ק²⁸ וכי"י ימכור איש את בתו

-
21) כל גוים סבבוני: שם קית, י.	14) גט מעושה כשר: גיטין פח, ב (במשנה).
22) כי ברע הוא: תשא לב, כב.	15) וכופין אותו עד שיאמר רוצה אני: לשון
23) אפילו תלמיד חכם צריך לומר חד פסוקי: ראה ברכות ה, א.	התוי"ב ויקרא א, ג. ר"ה ו, א. וש"נ (בנוגע קרבנות – גט).
24) בידך אפקיד רוחי: תהלים לא, ו.	16) האומר סלע זו לצדקה: פסחים ת, סע"א.
25) ממארי דחושבנא: ראה זח"ג קעח, א.	17) ר"ה ד, א. ב"ב י, ב.
26) זבחי אלקים: תהלים נא, יט.	18) זה לעומת זה: קהלת ז, יד.
27) אין עומדין להתפלל: ברכות ל, ב.	19) יו"ד כתרין דמסאבותא: ראה זח"ג מא, ב, ע, א.
28) בזוה"ק: ראה זח"ב צד, ב. תו"ח שמות עא, ב ואילך.	20) ז' היכלות הטומאה: ראה זח"ב רסג, א.
29) וכי ימכור איש את בתו לאמה: משפטים כא, ז.	21) רוממות אל בגרונם: תהלים קמט, ו.
	22) וראה גם תו"א ויחי קב, ד.

לאמה לא תצא כצאת העבדים וכו' וד"ל. כי להיות בלילה שליטת הסטרא אחרא ושינה³⁰ היא ס' ממיתה ולא נשאר באדם כי אם קיסטא³¹ דחיותא הבלה דגרמי והנפש מסתלקת לעלות למעלה אזי כפום עובדיהון דבני נשא אם לטב טב כמ"ש מל"ג יעלה בהר ה' נקי כפים ובר לבב ואם לביש ח"ו כמו שידע אינש בנפשו כל מדו"מ שעברו כל היום אשר מושפעות מסטרא אחרא אזי כמה גרדינין וכו' או שישתקע ח"ו או תדבק בו ח"ו כנ"ל כי רוח³³ אייתי רוח ואמשיך רוח בלעומת זה ג"כ, ולזה צריך להיות ממארי דחושבנא בק"ש שעל המטה לעקור רצונו מהם באמת וד"ל ולומר בידך אפקיד רוחי בידך דוקא, ולכן תקנו בבוקר בקומו נוסח הברכות כולם שלא עשני גוי כלומר שלא נדבק בי נשמת גוי ח"ו וכן עבד ואשה וד"ל. וכן מתיר³⁴ אסורים כי אם לא הי' עוקר הרצון מהם הלא ברע הוא ואיך יכול להתפלל ולהמשיך מסטרא דקדושה כיון שמקיפו הסטרא אחרא והרי הוא כמשל העומד בבית האסורים ולכן מברכים מתיר אסורים וד"ל, ומברוך שאמר מתחילין פסוקי דזמרה ומיוצר אור היכל האהבה ומאמת ויציב היכל הרצון היינו ט"ו המשכין שבט"ו³⁵ ואוויין שבאמת ויציב וד"ל, ושמונה עשרה בחי' הביטול ממש.

ולהבין הענין כמו שכתוב אתה³⁶ הראת לדעת כי ה' הוא האלקים וכו' וזאת היא תכלית הבריאה כמו שכתוב בזה"ק³⁷ פ' תרומה בגין דישתמודעון ל' ולכאורה אינו מובן הלא לית מחשבה תפיסא ב'י' כלל ואיך אפשר לדעת כי ה' הוא האלקים, ועוד צריך להבין מה שכתוב דע³⁸ את אלקי אביך וכו' כמו שכתוב אברהם³⁹ הכיר את בוראו והלא כתיב כיו⁴⁰ לא יראני האדם וחי ולית⁴¹ מחשבה תפיסא ב'י' כלל. אמנם התירוץ כי לית מחשבה תפיסא ב'י' דווקא בבחי' מהותו אבל בבחי' מציאותו מחשבה תפיסא שדבר זה יכולין להשיג בשכל איך שהוי' הוא אלקינו מקור החיים והתענוגים ולית⁴² אתר פנוי מיני' וקמי⁴³ כלא חשיבא, וזו

(39) אברהם הכיר את בוראו: ראה נדרים לב, א. ב"ר פל"ח, וש"נ. וראה הדיעות בזה בלקו"ש ח"כ ע' 14 ואילך.
(40) כי לא יראני האדם וחי: תשא לג, כ.
(41) ולית מחשבה תפיסא ב'י': תקו"ז בהקדמה (יז, א).
(42) ולית אתר פנוי מיני': ראה תקו"ז תנ"ז צא, ב. ת"ע קכב, ב. ס' האמונות והדעות לרס"ג מ"ב פ"ג. תניא פכ"א ובמ"מ הגהות והעיק לשם. לקו"ת בהר מא, א. שם בהוספות נב, ג.
(43) וקמי' כלא חשיבא: זח"א יא, ב ע"פ דניאל ד, לב.

(30) ושינה היא ס' ממיתה: ברכות נו, ב.
(31) קיסטא דחיותא: ע"פ זח"א פג, א. וראה סה"מ תר"ם ח"ב ע' תקג ובהגסמן לשם.
(32) מי יעלה בהר ה': תהלים כד, ג.
(33) רוח אייתי רוח: ראה זח"ב קסב, ב. ועוד.
(34) מתיר אסורים: ברכות השחר.
(35) שבט"ו ואוויין שבאמת ויציב: ראה פע"ח שי"ח (שער הק"ש) פכ"ח. תריח וישב ר, א הערה 14.
(36) אתה הראת לדעת: ואתחנן ד, לה.
(37) בזה"ק פ' תרומה בגין דישתמודעון ל': ראה זח"ב מב, ב. קסא, ב.
(38) דע את אלקי אביך: דברי הימים א כח, ט.

היא בחי' הכרה שנאמר באברהם הכיר את בוראו כמו שכתוב ויקרא⁴⁴ אברם בשם ה' אל עולם דבר אחד ממש שהמשיך גילוי אלקותו בתחוננים וד"ל.

ובחי' הכרה זו מוטל על כל אדם כמ"ש דע את אלקי אביך וידעת היום וכו' שדבר זה יכול להשיג בשכלו שיתאמת אצלו בבירור כאשר יתאמת אצל האדם שאש חם מאוד מאוד ומים קרים הגם שאינו רואה בעיני בשר ומשיג מהות החמימות שבאש והקרירות שבמים וד"ל, וכמ"ש⁴⁵ הפילוסופים שאינם יכולים לידע את הבורא כי אם בדרך ידיעא שלילית, ובלשון הקבלה נקרא הפשטת הגשם וכמשל מאדם השומע מאנשים מהות המלך ומצייר בדעתו ואח"כ כשרואה את המלך אזי יודע מה שצייר בדעתו מתחילה ממש כאלו ראה, כך בנמשל הגם כי לית מחשבה תפיסא בי' אמנם בהפשטת הגשם יכיר מציאותו כאלו הי' רואה מהותו וד"ל, והכרה זו נק' קרבת אלקים כמ"ש קרבת⁴⁶ אלקים לי טוב וד"ל, משא"כ בלא קרבת אלקים לא יתפשט הטוב בקרבו כמ"ש על⁴⁷ כי אין אלוה בקרבי מצאוני הרעות האלה, ולזה הגם שהאמונה היא למעלה מן הדעת אמנם כשתהי' בבחי' מקיף בלבד גנבא⁴⁸ אפום מחתרתא רחמנא קריא וד"ל, ולכן ע"י הדעת ממשיכים האמונה בבחי' גילוי בקרבו ממש להיות יתד במקום נאמן⁴⁹ בל תמוט וד"ל. וענין⁵⁰ העמקת הדעת דלא כמו שסוברים העולם צמצום המוח אדרבא הוא בחי' הרחבת המוח שהי' המוח ממולא בהתבוננות הדבר זמן ארוך להכיר על בוריו וד"ל.

וענין ההתבוננות הוא בפסוקי דזמרה באריכות סדר ההשתלשלות וריבוי העולמות והמלאכים וכו' כמ"ש וכלי⁵¹ צבא השמים לך משתחוים בחי' ביטול במציאות להיותם משיגים מקורם המהוים מאין ליש ומבשרי⁵² אחזה אלוה כמ"ש כתפארת⁵³ אדם לשבת בית וכמ"ש ועל⁵⁴ דמות הכסא וכו' נעשה⁵⁵ אדם בצלמינו וכו' הגם שאין⁵⁶ לו גוף ודמות הגוף דברה⁵⁷ תורה בלשון בני אדם

51) וכל צבא השמים לך משתחוים: ע"פ נחמי' ט,ו.

52) ומבשרי אחזה אלוה: לשון הכתוב – איוב יט, כו.

53) כתפארת אדם לשבת בית: ישע"י מד, יג.

54) ועל דמות הכסא: יחזקאל א, כו.

55) נעשה אדם בצלמנו: בראשית ב, כו.

56) שאין לו גוף: ע"פ פיוט „יגדל" [וראה ל'

זה (ע"פ השל"ה י, ב) באוה"ת בראשית כרך ו' תתרכג, ע"ב. המשך בבשה"ק תער"ב רפ"ה].

57) דברה תורה בלשון בני אדם: ברכות לא, ב. ראה ת"ר"ח וירא צת, ב.

44) ויקרא אברם . . אל עולם: וירא כא, לג.

45) וכמ"ש הפילוסופים: ראה רמב"ם מו"נ ח"א פנ"ח-ס. הובא בלקו"ת פקודי ו, ד. וראה ת"ר"ח נח מה, ב. מאמרי אדהאמ"צ נ"ך ע' ס ואילך.

46) קרבת אלקים לי טוב: תהלים עג, כח.

47) על כי אין אלוה בקרבי: וילך לא, יז.

48) גנבא אפום מחתרתא: ברכות סג, א (גי' הע"י).

49) יתד במקום נאמן: ע"פ ישע"י כב, כג.

50) וענין העמקת הדעת . . הוא בחי' הרחבת המוח: ראה מאמרי אדה"ז ענינים חלק א' ע' קס.

כמ"ש⁵⁸ וירא⁵⁹ ה' וישמע⁶⁰ ה' ויקשב⁶¹ ה' וכו' כמ"ש בזה"ק דאית⁶² מארי עינין מארי אודנין בחי' קרביים רגלים אצטומכא כי הנה המלאכים⁶³ המה שלוחי ההשפעה לכן נקראים אברי השכינה כמו ידים ורגלים וכו' כמו למשל באדם התחתון שהנפש הוא עצם פשוט בתכלית וכשמתפשט הארתה בהגוף להחיותם כל אבר ואבר מקבל כפי תכונתו העין לראות והאוזן לשמוע ובידים חוש המישוש וברגלים חוש ההילוך וחיך טועם וכו', והנה כל החושים הללו בוודאי היו כלולים בהנפש בכוחה לצאת מההעלם אל הגילוי, אלא שתרי"ג אברי הנפש אין ערוך כלל נגד עתה כאשר יתלבשו בגוף כי ההתלבשות באברי הגוף גרמו להם ממש שינוי מהותם, כי בחי' הראות שבנפש היא בחי' ראי' שכלית שאינה בבחי' גבול ומקום ועתה בהתפשטות כח הראות בעין הגשמי היא בחי' ראי' גשמית בבחי' גבול ומקום סמ"ך מילין⁶⁴ או להסתכל על מקום מוגבל אמה על אמה, וכח ההילוך בנפש ג"כ כמ"ש ילכו⁶⁵ מחיל אל חיל דהיינו מהשגה להשגה שהוא בחי' רגל שבנפש וברגל הגשמי בחי' ההילוך ממקום למקום וד"ל, וחיך בנפש בחי' תענוג המבדיל בין חכ' לחכ' וד"ל וחיך הגשמי טועם מאכלים גשמיים וד"ל, וכן כולם אין ערוך כלל ההבדל בין קודם התפשטותם באברי גוף הגשמי לאחר התפשטותם, כי בנפש יש בחי' אותיות כמ"ש שני⁶⁶ רוחות מספרות זו עם זו וזה הי' אחר שיחתן שאין להם אברי הגוף וד"ל, אלא שהנפש⁶⁷ מלאה אותיות פירוש בחי' גילוי ואין ערוך כלל לגבי אותיות המגושמים במבטא מאברי הגוף, וזה נק' בחי' צלם כמ"ש אך⁶⁸ בצלם יתהלך איש שהוא הממוצע בין הנפש שהיא עצם פשוט לבין אברי הגוף שיתלבשו ויתגשמו בהן הארת הנפש כי החומר ערך מעין צורה ולכן כשיש מקום להתפשט מתפשט לתוכה ונתגשם מחמת חומרו וד"ל. והראי' לזה כשנפש מתגלגלת באבן אעפ"כ לא ידבר האבן ולא יראה ולא ישמע וד"ל. אלא עצם הנפש הוא בלא שום התחלקות כלל רק עצם פשוט ולכן יכול להיות נפש באדם זה ואח"כ באחר וד"ל, ולכן הנפש הגם שהוא עצם פשוט רוחני מרגשת ומתפעלת ממקרי הגוף הכל הוא ע"י ממוצע הנ"ל וד"ל. וכן בנמשל

ראה פרדס (שער ההיכלות) שכ"ד, פ"א.
 64 סמ"ך מילין: ראה סנהדרין מד, א.
 65 ילכו מחיל אל חיל: תהלים פד, ח.
 66 שני רוחות מספרות: ראה ברכות יח, ב.
 וראה מאמרי אדהאמ"צ ויקרא ח"ב ע' תתקכג.
 67 שהנפש מלאה אותיות: ראה ע"ח שער ה (שער טנת"א פ"ג – ע"פ תקו"ז בהקדמה יב, ב). כמ"כ בדא"ח מובא זה בשם הספר יצירה – ראה שם פ"ב מ"ג: „וקבען בפה“ וראה לקו"ת בחוקותי מה, ד. נשא כו, ב. שה"ש ד, ב. מאמרי אדהאמ"צ במדבר ח"א ע' שט, וש"נ.
 68 אך בצלם יתהלך איש: תהלים לט, ז.

58 כמ"ש וירא ה' . . וכו': בתו"ח בשלח קטו, ג – נזכר בכתובים תוארי אדם כמו עיני ה' [עקב יא, יב] אוני ה' [בהעלותך יא, א] וישב ה' [תהלים כט, י] הנה ה' עומד [יחזקאל ג, כג].
 59 וירא ה': בראשית ו, ה.
 60 וישמע ה': בהעלותך יא, א.
 61 ויקשב ה': מלאכי ג, טז.
 62 דאית מארי עינין: תקו"ז ת"ע (קלא, א).
 ת"מ (פ, א). ראה זח"ב נ, ב. רב, א. תו"א וירא יד, ז ואילך. אוה"ת וירא ע' תשלו ואילך. עקב ע' תקצז.
 63 המלאכים . . נקראים אברי השכינה :

מי כה' אלקינו בכל קראינו אליו

כמ"ש דוד המלך ע"ה ה' 69 פעמים ברכי נפשי שכמו שהנשמה⁷⁰ ממלא כל הגוף כן הקב"ה ממלא כל העולמות וכו' כי מלכות דאצילות נק' בשם נפש אס"י כל חי והוא בחי' שכינה השוכנת בתחתונים היינו התפשטות הארתה ע"י האברים שהמה המלאכים שלוחי ההשפעה מארי עיינין כמ"ש עיני⁷² ה' משוטטות בכל הארץ מארי אודנין ויקשב ה' וישמע כו' רגלי⁷³ השכינה וכו', אמנם מלכות דאצילות כאשר היא במקומה בסקירה אחת צופה⁷⁴ ומביט עד סוף כל הדורות היא בחי' השתלשלות וד"ל, אמנם בהתפשטות הארתה ע"י אברים שלוחי ההשפעה שגמר השפעה על ידן לתת⁷⁵ לאיש כפי מעללו וכו' נק' בדרך השגחה פרטיות דע"ה מה למעלה ממך אוזן שומעת עין רואה, אמנם מלכות דאצילות במקומה הוא בחי' סוכ"ע מעלה ומטה שווין ואני⁷⁷ הוי' לא שניתי וד"ל, וכמ"ש בווה"ק⁷⁸ מסטרא דהוי' לא ראיתי כל תמונה מסטרא דשכינתא נק' תמונת כל דהיינו כשמתפשט הארתה להיות כח הפועל בנפעל וד"ל, וזהו שכתוב הנוטע⁷⁹ אוזן הלא ישמע היוצר עין הלא יביט פי' בסקירה אחת וד"ל, עצם דמל' דאצילות נק' בשם הוי' ומקור ההתפשטות בבי"ע נק' אלקים⁸⁰ בחי' צמצום והסתר וד"ל.

וכשיתבונן היטיב בזה דלית מחשבה תפיסא בי' ואני הוי' לא שניתי ובסקירה אחת וכו' ובהארה אחת וזיו אחד טובב כל עלמין וממלא כל עלמין ולית אתר פנוי מיני' וכל זה מבואר היטיב בפסוקי דזמרה בשתיים⁸¹ שלפני' יוצר אור ואהבת עולם מבואר איך שכולם עונים באימה וכו' קדוש ג"פ וכו' איה מקום כבודו וכו', מזה יגיע לואהבת כי ואהבת⁸² לשון ציווי וגם לשון ממילא לשון ציווי קאי על ההכרה וידיעת מציאותו כמבואר לעיל באריכות שבחי' זו נק' קרבת אלקים איך שהוי' הוא אלקינו מקור חיינו המהווה מאין ליש כל העולמות והברואים וכלא קמי' כלא כו' ובטלין במציאות ממש וזו היא בחי' הכרה כמ"ש אברהם הכיר את בוראו וחנני⁸³ ה' תופר מנעלים וד"ל, אזי יתעורר הרצון

78 בווה"ק מסטרא דהוי' לא ראיתי כל תמונה: ואתחנן ד, טו, ושם ראיתם. ראה זח"א רנב, ב. זח"ג רלט, א. סה"מ תקס"ז ע' רמו, שעז, ועוד.

79 הנוטע אוזן הלא ישמע: תהלים צד, ט.
80 אלקים בחי' צמצום: ראה שער היחוד והאמונה רפ"ז.

81 בשתיים שלפני': משנה ברכות יא, א.
82 ואהבת לשון ציווי: ראה גם תוי"א תשא פו, ג"ד. לקר'ת ואתחנן יא, ב. דרושי סוכות פ, סע"ד. דרך מצותיך להצ"צ ע' קצט.
83 וחנני ה' תופר מנעלים: ראה עמק המלך שער קרית ארבע פצ"ה (קד, ד). הנסמן במאמרי אדהאמ"צ דברים ח"א ע' עח.

69 ה' פעמים ברכי נפשי: ראה ברכות י, א.
70 שהנשמה ממלא כל הגוף: ראה ברכות י, א. ויקר' פ"ד, ח. מדרש תהלים קד.

71 אם כל חי: לשון הכתוב בראשית ג, ב.
72 עיני ה' משוטטות: ראה זכרי' ד, י. דברי הימים-ב טז, ט.

73 רגלי השכינה: ראה ברכות מג, ב. תקו"ז ת"ע (קלא, א).

74 צופה ומביט עד סוף כל הדורות: ע"פ נוסח ברכת זכרונות בתפלת מוסף דר"ה.

75 לתת לאיש כפי מעללו: ע"פ ירמי' לב, יט.

76 דע מה למעלה ממך: אבות רפ"ב.

77 ואני הוי' לא שניתי: מלאכי ג, ו.

שלמעלה מן הדעת כי ואהבת⁸⁴ מלשון אבה וד"ל בכלל⁸⁵ לבבך וכו' שיתפעל הגוף, אע"ג⁸⁶ דאיהו לא חזי מזלי חזי כמו בחנניא מישאל ועזרי' שברחו בהחבא אע"ג דלא חזו שהי' ההתפעלות בגוף ממש וזהו מבחי' המקיף כמארז"ל אכל⁸⁷ עשרה שכינתא שריא וזו היא בחי' בת קול וכו' ומזה בא הרהורי תשובה כמ"ש ואיש⁸⁸ כי יכה בשבט עבדו וד"ל, משא"כ כשלא יתבונן כלל ולא יחפוץ קרבת אלקים איך יגיע לדבר שלמעלה ממנה וד"ל, ואדרבה על כי אין אלוה בקרבי וכו'.

ומאמת ויציב מתחיל המשכות הרצון פשוט בחי' יחידה שבנפש שאין לו התלבשות כלל וד"ל, כי יש שני בחינות ביחידה שבנפש פנימיות וחיצוניות וד"ל, והפנימיות לא יוכל לבוא לידי הרגשה כלל, ועל זה אמר ר'⁸⁹ יוחנן בן זכאי שני דרכים לפני וכו' וד"ל, ובשמונה עשרה הוא גילוי רצונו הפשוט ממש וד"ל, וזהו מי יעלה בהר הוי"ה וכו' ישא ברכה וכו'.

87) אכל עשרה שכינתא: סנהדרין לט,

סע"א. ראה תורת חיים משפטים רצג, א. וש"נ.

88) ואיש כי יכה בשבט עבדו: ראה משפטים

כא, כ.

89) ר' יוחנן בן זכאי שני דרכים לפני: ראה

ברכות כה, ב.

84) ואהבת מלשון אבה: ראה שרש ישע

שרש אבה הובא בס' החקירה להצ"צ מערכת

אהב ע' צד. מאמרי אדהאמ"צ הנחות תקע"ז ע'

רסד, וש"נ.

85) בכל לבבך: ואתחנן ו, ה.

86) אע"ג דאיהו לא חזי: ראה מגילה ג, א.

לזכות
הילדה **יוכבד מרים** שתחי'
נולדה למז"ט י"ח טבת ה'תשע"ח

ולזכות הורי'
הרה"ת ר' **יצחק נתן דוד**
וזוגתו מרת **שרה**
שיחיו
קאלטמאנן

נדפס ע"י ולזכות הוריהם
הרה"ת ר' **ארי'** וזוגתו מרת **אסתר** שיחיו **קאלטמאנן**
הרה"ת ר' **משה לייב** וזוגתו מרת **אסתר שיינדל** שיחיו **חאנאוויטש**

ולעילוי נשמת
ר' **יוסף בנימין** ע"ה בן ר' **מנשה** הי"ד